

APORTACIONES DE LA FUNDACIÓN SECRETARIADO GITANO AL DOCUMENT OBERT A PARTICIPACIÓ CIUTADANA DEL CODI ÈTIC DEL SERVEI PÚBLIC DE CATALUNYA

La **Fundació Secretariado Gitano (FSG)** és una organització sense ànim de lucre que treballa fa més de 30 anys per la promoció integral de la població gitana. I ho fa des de la ferma convenció de que calen polítiques globals que donin cobertura a les desigualtats que pateixen encara avui, i alhora des de la necessària acció específica i transitòria per a què les persones gitanes tinguin els mateixos drets, així com que puguin exercir la seva ciutadania plena, en igualtat, en equitat.

Un dels àmbits en que es produeixen aquestes desigualtats és el referent a la **conculcació** dels seus drets. Segons les dades referents a les persones gitanes participants als programes desenvolupats per la **FSG**, veuen **conculcats 6** dels seus **10 drets**, de mitjana, i, molt especialment, els relacionats amb les condicions de vida dignes i la llibertat de circulació.

Cal tenir present que, encara avui, la **població gitana està sobre representada a la pobresa i a l'exclusió**. Un 72% de les persones gitanes viuen en situació d'exclusió, un 54% en la pobresa extrema, **un 65% diuen haver-se sentit discriminades alguna vegada al llarg de la seva vida** i, el que és més greu encara, un 65% dels infants i joves gitanos/es no finalitzen l'Educació Secundària Obligatòria. Aquestes situacions d'exclusió es veuen agreujades si l'atenció que rep la població als serveis públics no sempre atén a principis ètics o atén a diferents principis en funció de l'administració prestadora i/o el territori. Es fa palesa, doncs, la necessitat d'unificar criteris.

Per tot l'exposat anteriorment, i una vegada revisat el **Document del Codi Ètic del Servei Públic de Catalunya obert a participació ciutadana**, a continuació indiquem quines són les **nostres aportacions de forma detallada**, per tal d'incorporar la perspectiva assenyalada als paràgrafs anteriors. En lletra cursiva es reproduïx el text respecte al qual es formula l'aportació (emfatitzant, amb lletra subratllada, el contingut respecte al qual es realitza l'aportació), i en lletra normal subratllada les nostres aportacions:

<i>Eix</i>	<u>Aportació</u>
<i>Eix 1. Utilitat del Codi ètic</i> <i>Marc comú vàlid per a totes les administracions públiques i organitzacions que presten serveis públics.</i>	<u>A1. Quines organitzacions? Aplica també a les entitats sense ànim de lucre que col·laboren amb les administracions públiques en la prestació dels seus serveis?</u> <u>A2. Si és així, com es produirà l'aplicació d'aquest Codi? Com serà l'exigència del seu compliment? Es proporcionarà un termini d'adaptació a les entitats que l'hagin de complir?</u>
<i>Eix 1. Utilitat del Codi ètic</i> <i>Punt de partida per un desenvolupament posterior. Per ser efectiu ha d'anar acompanyat de mesures orientades a aterrar els valors i principis a les pràctiques concretes.</i>	<u>A3. S'ha previst la calendarització i el mètode per elaborar aquestes mesures? Se'n preveu, també, un procés participatiu?</u>

<p>Eix 1. Utilitat del Codi ètic</p> <p><u>P1. Què permet millorar aquest Codi ètic comú a totes les administracions de Catalunya i als operadors privats de serveis públics?</u></p> <p><u>P2. Què caldria tenir en compte perquè sigui d'utilitat?</u></p>	<p><u>A4 – P1. Proporciona un marc unificat de principis ètics en la prestació de serveis públics.</u></p> <p><u>A5 – P2.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Caldria consensuar el codi de valors amb totes les entitats que presten serveis públics.</u> ▪ <u>Cal que sigui clar, i articular un mecanisme àgil per formular consultes sobre la seva aplicació i rebre aclariments de manera ràpida.</u> ▪ <u>Ha d'adaptar-se a les situacions que s'afronten en la prestació diària dels serveis públics.</u> ▪ <u>Hauria de tenir en compte les possibles excepcions, encara que sigui un Codi marc, i anar-les actualitzant a mida que se n'identifiquin.</u>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>2. Centralitat de les persones i respecte pels seus drets.</p>	<p><u>A6. Caldria incorporar la perspectiva de gènere en el conjunt del redactat.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>2. Centralitat de les persones i respecte pels seus drets.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...) • Prioritzar les <u>persones més vulnerables</u>. • (...) 	<p><u>A7. Què significa “més vulnerables”? Potser no hi ha persones “més” vulnerables, sinó persones vulnerables i persones no vulnerables. Cal concretar quines són les persones que es consideren més vulnerables i, potser, incorporar un eix transversal amb concreció per diferents grups de població.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>3. Objectivitat, imparcialitat i veracitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Execució <u>diligent i justa</u>, sense prejudicis ni tractes de favor. • <u>Imparcialitat</u>, desinterès subjectiu i equanimitat sense discriminació ni tracte de favor. • (...) 	<p><u>A8. Són conceptes massa ambigus, requereixen concreció sobre els significats dels conceptes de diligència, justícia i imparcialitat.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>3. Objectivitat, imparcialitat i veracitat.</p>	<p><u>A9. Aquest principi requereix determinar quin sistema d'alerta i actuació s'establirà per sustentar-lo.</u></p>

<ul style="list-style-type: none"> • (...) • Integritat, actuació d'acord amb l'ordenament jurídic i els valors ètics i socials, essent incorruptibles i <u>alertant de les pràctiques reprovables</u>. • (...) 	
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>3. Objectivitat, imparcialitat i veracitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...) • <u>Relació amb els mitjans de comunicació: (...)</u> 	<p>A10. La relació amb els mitjans de comunicació requereix de <u>la intervenció de les entitats especialitzades en la prestació dels serveis, les quals variaran en funció de la població de què es tracti. Convindria establir uns mecanismes de relació amb els mitjans que contemplin la implicació d'aquestes entitats o, fins i tot, la creació d'un organisme específic per tractar amb els mitjans i assessorament, de composició variable segons la població i/o la temàtica a abordar.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>4. Professionalitat i qualitat del tracte, del servei i del treball.</p>	<p>A11. <u>Són principis d'indubtable interès, però que cal concretar. Entenem que aniran acompanyats d'una definició i delimitació de cada principi.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>4. Professionalitat i qualitat del tracte, del servei i del treball.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Condicions de treball dignes i justes: (...). 	<p>A12. <u>Caldria delimitar-ho perquè les condicions de treball venen determinades per cada Conveni Col·lectiu d'aplicació, i hi ha entitats amb Conveni propi. Caldria homogeneïtzar criteris i conceptes.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>4. Professionalitat i qualitat del tracte, del servei i del treball.</p>	<p>A13. Se suggereix afegir el següent principi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Optimització i professionalització dels recursos, per tal que l'atenció sigui desenvolupada per les persones més adients per al servei específic.
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>4. Professionalitat i qualitat del tracte, del servei i del treball.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Suficiència de professionals i de recursos materials.</u> 	<p>A14. <u>La dotació de recursos humans i materials depèn de la dotació de recursos econòmics, com es tindrà en compte aquest aspecte al Codi?</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>5. Innovació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitat de <u>lideratge</u>. 	<p>A15. <u>Què significa? Caldria concretar-ho per no deixar lloc a dubtes.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p>	<p>A16. <u>Caldria aclarir l'abast de la col·laboració: respecte al personal de l'administració pública implicats en la prestació</u></p>

<p>5. Innovació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Treball en equip i col·laboratiu.</u> 	<p><u>del servei? respecte a qualsevol persona que presta serveis? com es configurarà aquest treball quan un servei públic de l'administració es presta amb la participació d'entitats? com ha de ser la col·laboració amb l'administració i entre entitats prestadores?</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>7. Lleialtat institucional i cura de la informació pública.</p>	<p><u>A17. Com queda reflectit el deure de lleialtat a la ciutadania per part dels càrrecs polítics?</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>7. Lleialtat institucional i cura de la informació pública.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...). • Bona fe i neutralitat ideològica. • (...). 	<p><u>A18. Neutralitat ideològica o neutralitat política?</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>7. Lleialtat institucional i cura de la informació pública.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Ser curosos en la conservació dels documents o la informació pública, fent ús responsable i apropiat de la informació.</u> • <u>Confidencialitat de la informació un cop finalitzada la relació amb el servei públic, llevat que prevalgui el dret d'accés.</u> 	<p><u>A19. Com es recullen les obligacions establertes al Reglament General de Protecció de Dades?</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>8. Col·laboració i cooperació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...). • <u>Contribució a la generació d'un clima favorable a l'assoliment dels objectius fixats.</u> • (...). 	<p><u>A20. Què significa "generar un clima favorable"? Què s'entén per "clima favorable a l'assoliment dels objectius fixats"? Caldria concretar-ho, si no, difícilment s'aconseguirà el que es pretén.</u></p>
<p>Eix 2. Contingut del Codi ètic</p> <p>8. Col·laboració i cooperació.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (...). • <u>Bona relació i confiança amb els òrgans superiors, alts càrrecs, electes i personal</u> 	<p><u>A21. Sobta que els criteris de bona relació i confiança hagin de formar part d'un Codi Ètic: no haurien de ser principis que es potenciessin de manera natural i habitual, més que no pas ser requerit al Codi? La bona relació i la confiança, o es donen, o es potencien, però no es requereixen...</u></p>

<p><u>directiu del sector públic.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> (...). 	
<p>Eix 3. Aplicabilitat del Codi Ètic</p>	<p><u>A22. Seria convenient fer-ne difusió també a les organitzacions prestadores de serveis públics, atès que el Codi aplicarà a qualsevol persona que els presti, sigui de l'administració pública o d'una organització externa.</u></p> <p><u>A23. Caldria incorporar un mecanisme àgil per formular consultes sobre l'aplicabilitat del Codi i obtenir-ne aclariments, a partir d'un format combinat de FAQs i xat, per exemple.</u></p> <p><u>A24. Caldria establir el mecanisme que s'aplicarà per alertar d'actuacions reprovables i gestionar-les, crear un protocol de detecció i actuació, i de resolució de conflictes, amb determinació dels òrgans i les figures que hi intervindran.</u></p>
<p>Eix 4. Actualització del Codi Ètic</p>	<p><u>A25. L'actualització o revisió hauria de ser:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Externa, per assegurar la seva imparcialitat.</u> ▪ <u>Periòdica, anual o biennal, com a màxim.</u> ▪ <u>Nodrida amb els resultats del funcionament del període previ.</u> ▪ <u>Amb la participació d'agents implicats: de l'administració pública, de les organitzacions prestadores de serveis, professionals i experts, i representats de la ciutadania.</u>

Carme Méndez López

Directora de la Fundació Secretariado Gitano a Catalunya

A Barcelona, 29 de maig del 2020